

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 62530

(13) A

(51) 7 A61B10/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДВИДАЄТЬСЯ ПІД
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ВЛАСНИКА
ПАТЕНТУ

(54) СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ НЕВИРАЗКОВИЙ КОЛІТ

1

2

(21) 2003043033

(22) 07 04 2003

(24) 15 12 2003

(46) 15 12 2003, Бюл. № 12, 2003 р.

(72) Камінський Віталій Ярославович

(73) ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ДЕРЖАВНА МЕДИЧНА
АКАДЕМІЯ

(57) Спосіб визначення рівня якості життя хворих на хронічний невиразковий коліт, який полягає у використанні опитувальника, який відрізняється тим, що опитування проводиться за найбільш вираженими ознаками якості життя пацієнтів, які згруповані в кишкові, системні, емоційні та соціа-

льні критерії, після чого вираховують індекс якості життя хворих на хронічний невиразковий коліт за формулою

$$I_{\text{як}} = (1 - N_{\text{факт}} / N_{\text{макс}}) \cdot 100\%$$
де $I_{\text{як}}$ - індекс якості життя, $N_{\text{факт}}$ - фактична кількість балів, отримана у конкретного пацієнта за опитувальником, $N_{\text{макс}}$ - максимальна кількість балів, яку можна отримати за опитувальником,причому, якщо величина $I_{\text{як}}$ дорівнює 80% і більше, то рівень якості життя вважають задовільним, 60-79% - зниженим, 40-59% - низьким, 20-39% - дуже низьким, 19% і менше - мінімальним

Винахід відноситься до медицини, а саме до терапії та гастроентерології і може бути використаний для моніторингу за станом хворих хронічним невиразковим колітом, самоконтролю самими пацієнтами та оцінки ефективності їх лікування.

Все частіше увагу вчених привертають питання вивчення параметрів якості життя. ВООЗ визначає якість життя як сприйняття індивідами їх положення в житті у контексті культури і систем цінностей, в яких вони живуть, і згідно з їх власними метою, сподіваннями, стандартами і турботами (Quality of Life Assessment an Annotated Bibliography - Geneva, 1994). Поняття якості життя є багатофакторним, тобто містить в собі велику кількість компонентів. У зв'язку з цим поряд з іншими (економічними, психосоціальними, технологічними та ін.) було виділено й медичну складову якості життя, яку розуміють, як глобальну міру сприйняття пацієнтом досвіду захворювання і функціонального статусу, який включає соціальні, культурні, психологічні та пов'язані з хворобою фактори (Drossman DA, Li Z, Leserman J, Patrick DL. Ulcerative colitis and Crohn's disease health status scales for research and clinical practice // J Clin Gastroenterol, 1992, 15:104-12). Вивчення параметрів якості життя може використовуватися для оцінки ступеня важкості стану хворого, аналізу віддалених результатів лікування, порівняльно

характеристики різних препаратів, проведення реабілітаційних заходів тощо.

Компоненти якості життя можуть бути виміряні окремо або загалом за допомогою різноманітних анкет, тестів, шкал, індексів. Дані можна отримати із особистої розмови з хворим, по телефону, на основі відповідей на опитувальник. Саме останній метод є найбільш поширеним. За допомогою опитувальників можна визначити зміни якості життя респондентів (Вельская О.Б. Динамика факторов и современные критерии оценки качества жизни населения по параметру здоровья. Автореф. дис. канд. эконом. наук - М., 1994).

Для опитувальників, які визначають рівень якості життя хворих, важливим є те, щоб вони відповідали наступним критеріям: повинні корелювати з іншими об'єктивними показниками, бути надійними, зрозумілими, чутливими до змін в суб'єктивному стані хворого і простими у застосуванні (Ioannis AI, Mouzas. Quality measurement of quality of life in IBD // Arch Gastroenterohepatol 2001 20 (No 3-4) Review).

Вивчення якості життя особливо важливе при хронічних захворюваннях, які вимагають тривалого лікування (Рутгайзер Я.М., Михайлов А.Г. Возможности оценки качества жизни больных в гастроентерологической практике // Клиническая медицина - №3 - 1999 - С.35-38). До таких хво-

(13) A

(11) 62530

(19) UA

роб належать хронічні запальні захворювання товстого кишечника

У пацієнтів з неспецифічним виразковим колітом та хворобою Крона якість життя можна визначити за допомогою опитувальника (Inflammatory Bowel Disease Questionnaire), який розроблений в МакМастерському університеті в Канаді (Pallis AG, Mouzas IA Instruments for quality of life assessment in patients with inflammatory bowel disease // Dig Liver Dis 2000 Nov, 32(8) 682-8, Casellas F, Lopez-Vivancos J, Vergara M, Malagelada J Impact of inflammatory bowel disease on health-related quality of life // Dig Dis 1999, 17(4) 208-18) Опитувальник містить 32 запитання, які стосуються емоційної та соціальної функцій, кишечних і загальних симптомів

Даний спосіб визначення якості життя є найближчим по технічній суті до пропонованого нами. Недоліком вищезгаданого прототипу є те, що в ньому не наведено чіткої інтерпретації отриманих результатів. Найбільша кількість запитань даного опитувальника з чотирьох аспектів якості життя пацієнтів стосується емоційної сфери, що можна вважати надмірним, оскільки в пацієнтів гастроентерологічного профілю найбільш потужний вплив на рівень якості життя мають шлунково-кишкові та системні ознаки (Ioannis AI Mouzas Quality measurement of quality of life in IBD // Arch Gastroenterohepatol 2001 20 (No 3-4) Review) Також даний прототип розрахований на хворих

неспецифічним виразковим колітом та хворобою Крона, тому не повністю відображає симптоми, характерні для хронічного невиразкового коліту

Для усунення вказаних недоліків нами поставлено технічне завдання, яке полягає в підвищенні ефективності способу визначення якості життя хворих хронічним невиразковим колітом

Для вирішення поставленого перед нами технічного завдання ми пропонуємо для визначення якості життя хворих хронічним невиразковим колітом використовувати опитувальник і проводити опитування за найбільш вираженими ознаками якості життя пацієнтів, які згруповані в кишечні, системні, емоційні та соціальні критерії, після чого вирахувати індекс якості життя хворих хронічним невиразковим колітом за формулою

$$I_{\text{ДЖ}} = (1 - N_{\text{ФАКТ}} / N_{\text{МАКС}}) * 100\%$$

де $I_{\text{ДЖ}}$ - індекс якості життя,

$N_{\text{ФАКТ}}$ - фактична кількість балів, отримана у конкретного пацієнта за опитувальником,

$N_{\text{МАКС}}$ - максимальна кількість балів, яку можна отримати за опитувальником,

причому, якщо значення $I_{\text{ДЖ}}$ дорівнює 80% і більше, то рівень якості життя вважають задовільним, 60-79% - зниженим, 40-59% - низьким, 20-39% - дуже низьким, 19% і менше - мінімальним

Методика використання пропонованого способу визначення рівня якості життя

Для отримання інформації про якість життя пацієнта складено опитувальник з 30 запитань

№ п/п	Запитання	Відповіді	Кількість балів
1	2	3	4
1	Як часто протягом останнього тижня у Вас спостігалася гурчання в животі?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
2	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували себе безпідставно втомленими і ослабленими, що створювало Вам проблему?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
3	Як часто протягом останнього тижня Ви почувалися сердитими в результаті проблем, пов'язаних з Вашим кишечником?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
4	Як часто протягом останнього тижня Ви не змогли піти на навчання або роботу через проблеми, пов'язані з Вашим кишечником?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6

1	2	3	4
5	Як часто протягом останнього тижня Ви спостерігали слиз у випорожненнях?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
6	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували приплив сил та енергії?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
7	Наскільки протягом останнього тижня Ви обмежували себе у виборі продуктів харчування через кишечні проблеми?	Обмеження не було	0
		Незначне обмеження	1
		Деяке обмеження	2
		Помірне обмеження	3
		Велике обмеження	4
		Дуже велике обмеження	5
		Повне обмеження	6
8	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували емоційне напруження, пов'язане з проблемами Вашого кишечника?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
9	Як часто протягом останнього тижня Ви були змушені відстрочити або відмінити будь-які соціально-побутові справи чи обов'язки через проблеми, пов'язані з Вашим кишечником?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
10	Як часто протягом останнього тижня Вас турбували спазми кишечника?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
11	Як часто протягом останнього тижня Ви мали проблеми з нічним сном?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
12	Як часто протягом останнього тижня у Вас після "стілця" виникало відчуття неповного випорожнення кишечника?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
13	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували страх в результаті того, що не знайдете вчасно туалет?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6

1	2	6 і більше	6
1		3	4
14	Як часто протягом останнього тижня проблеми, пов'язані з Вашим кишечником, перешкоджали проводити дозвілля або заняття спортом, які Вам подобаються?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
15	По скільки днів у середньому протягом останнього тижня у Вас тривали закрепи?	Такого не було	0
		2 доби	1
		3 доби	2
		4 доби	3
		5 днів	4
		6 днів	5
		7 днів і більше	6
16	Як часто протягом останнього тижня у Вас спостерігалось зниження апетиту?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
17	Як часто протягом останнього тижня Ви були стурбовані відчуттям здуття кишечника?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
18	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували депресію або пригнічення?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
19	Як часто протягом останнього тижня у Вас виникали конфліктні ситуації з оточуючими через проблеми, пов'язані з Вашим кишечником?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
20	Як часто протягом останнього тижня у Вас виникали болі після випорожнення кишечника?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
21	Скільки кілограмів протягом останнього тижня Ви втратили у масі тіла?	Такого не було	0
		1кг	1
		2кг	2
		3кг	3
		4кг	4
		5кг	5
		6кг і більше	6
22	Як часто протягом останнього тижня Ви відвідували туалет в результаті оманливих позивів на дефекацію?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4

		9-10 разів	5
		11 і більше	6
1	2	3	4
23	Пацієнти з кишечними проблемами часто хвилюються про можливість загострення хвороби, про те, що в майбутньому не буде покращення їхнього стану. Як часто протягом останнього тижня Ви відчували подібні хвилювання?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
24	Наскільки протягом останнього тижня проблеми, пов'язані з Вашим кишечником, обмежили статеву активність?	Обмеження не було	0
		Незначне обмеження	1
		Деяке обмеження	2
		Помірне обмеження	3
		Велике обмеження	4
		Дуже велике обмеження	5
		Повне обмеження	6
25	Як часто протягом останнього тижня у Вас спостерігалися болю голови?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
26	Як часто протягом останнього тижня у Вас спостерігалася свербіння та мокнуття в ділянці анального отвору?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
27	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували сором або незручність перед оточуючими в результаті проблем, пов'язаних з Вашим кишечником?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
28	Наскільки протягом останнього тижня захворювання кишечника обмежувало Вас у спілкуванні з оточуючими?	Обмеження не було	0
		Незначне обмеження	1
		Деяке обмеження	2
		Помірне обмеження	3
		Велике обмеження	4
		Дуже велике обмеження	5
		Повне обмеження	6
29	Скільки разів на добу в середньому протягом останнього тижня при проносах Ви мали стілець?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
30	Наскільки протягом останнього тижня Ви були щасливі і задоволені Вашим особистим життям?	Повне задоволення	0
		Дуже велике задоволення	1
		Велике задоволення	2
		Помірне задоволення	3
		Деяке задоволення	4
		Незначне задоволення	5
		Задоволення не було	6
Всього балів			

Запитання сформовані таким чином, що отримання відповідей на них дає інформацію з чоти-

рьох аспектів якості життя хворих хронічним невиразковим колітом: кишечні ознаки, системні

ознаки, емоційна функція, соціальна функція. Кількість запитань із цих аспектів вибрана таким чином, щоб якомога повноцінніше висвітлити вплив кожного з аспектів зокрема та їх комплексний вплив на рівень життя пацієнтів з даною патологією. Найбільша кількість запитань стосується кишечних симптомів, оскільки саме вони мають домінуючий вплив на рівень якості життя хворих хронічним невиразковим колітом. При цьому захворюванні, крім локального порушення функцій товстого кишечника, спостерігаються зміни і загального стану хворих, які теж негативно відбиваються на якості життя. Врахування розладів психо-емоційної сфери є не менш важливим, оскільки більшість пацієнтів з цією патологією мають порушення в цій сфері, особливо при тривалому перебігу захворювання. Комплексний підхід до оцінки якості життя пацієнтів неможливий без врахування соціального аспекту, тобто визначення можливості виконання соціальних обов'язків та здатності користуватися соціальними правами.

Групування запитань за аспектами якості життя та наведення нумерації запитань опитувальника

а) кишечні ознаки (11 штук) - №№1, 5, 7, 10, 12, 15, 17, 20, 22, 26, 29,

б) системні ознаки (6 штук) - №№2, 6, 11, 16, 21, 25,

в) емоційна функція (7 штук) - №№3, 8, 13, 18, 23, 27, 30,

г) соціальна функція (6 штук) - №№4, 9, 14, 19, 24, 28

Запитання пронумеровані саме таким чином, щоб рівномірно розподілити їх в опитувальнику. В порівнянні зі способом викладення запитань по групах підряд, така нумерація зводить до мінімуму можливість неповноцінних відповідей на запитання одного з аспектів

На кожне запитання є 7 варіантів відповідей. Кожен із варіантів оцінюється певною кількістю балів від "0" до "6". При цьому "0" відповідає найкращому показнику функції, а "6" - найгіршому показнику функції. Всі запитання опитувальника оцінюють стан хворого на протязі останнього тижня.

1. Хворому хронічним невиразковим колітом пропонують відповісти на 30 запитань опитувальника.

2. Пацієнт відмічає ту кількість балів, яка відповідає вибраному варіанту відповіді.

3. Проводиться підрахунок фактично набраної пацієнтом кількості балів.

4. За наведеною формулою визначають величину індексу якості життя.

5. За величиною індексу якості життя оцінюють рівень якості життя пацієнта.

6. При потребі визначення рівня якості життя в динаміці подібну процедуру здійснюють до та після проведеного курсу лікування.

7. Порівнявши рівні якості життя пацієнта в динаміці, а саме, у фазу загострення та фазу ремісії, роблять висновок про зміни досліджуваного показника під впливом проведеного курсу лікування.

Приклад конкретного виконання №1

Хворий Макущак Ярослав Юрійович, 1976 року народження, житель с. Верхній Ключів, Коломийського району, Івано-Франківської області перебував на лікуванні в гастроентерологічному відділенні обласної клінічної лікарні з 05 по 19 березня 2003 року. Історія хвороби № 4267/03.

Діагноз при поступленні: Хронічний невиразковий коліт у фазі загострення, середнього ступеня важкості (Код за МКХ-10 К 52.8) з метою визначення рівня якості життя пацієнта у фазу загострення, при поступленні в стаціонар йому запропоновано відповісти на запитання опитувальника. Вибрані пацієнтом варіанти відповідей підкреслено.

№ п/п	Запитання	Відповіді	Кількість балів
1	2	3	4
1	Як часто протягом останнього тижня у Вас спостерігалось гурчання в животі?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		<u>5-6 разів</u>	<u>(3)</u>
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
2	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували себе безпідставно втомленими і ослабленими, що створювало Вам проблему?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		<u>3 рази</u>	<u>(3)</u>
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
3	Як часто протягом останнього тижня Ви почувалися сердитими в результаті проблем, пов'язаних з Вашим кишечником?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		<u>3-4 рази</u>	<u>(2)</u>
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
4	Як часто протягом останнього тижня Ви не змогли піти на навчання або роботу через про-	11 і більше	6
		Такого не було	<u>(0)</u>
		1 раз	1

	блеми, пов'язані з Вашим кишечником?	2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
1	2	3	4
5	Як часто протягом останнього тижня Ви спостерігали слиз у випорожненнях?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		<u>3 рази</u>	<u>(3)</u>
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
6	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували приплив сил та енергії?	Такого не було	6
		1 раз	5
		<u>2 рази</u>	<u>(4)</u>
		3 рази	3
		4 рази	2
		5 разів	1
		6 і більше	0
7	Наскільки протягом останнього тижня Ви обмежували себе у виборі продуктів харчування через кишечні проблеми?	Обмеження не було	0
		Незначне обмеження	1
		Деяке обмеження	2
		Помірне обмеження	3
		<u>Велике обмеження</u>	<u>(4)</u>
		Дуже велике обмеження	5
		Повне обмеження	6
8	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували емоційне напруження, пов'язане з проблемами Вашого кишечника?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		<u>3-4 рази</u>	<u>(2)</u>
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
9	Як часто протягом останнього тижня Ви були змушені відстрочити або відмінити будь-які соціально-побутові справи чи обов'язки через проблеми, пов'язані з Вашим кишечником?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		<u>3 рази</u>	<u>(3)</u>
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
10	Як часто протягом останнього тижня Вас турбували спазми кишечника?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		<u>5-6 разів</u>	<u>(3)</u>
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
11	Як часто протягом останнього тижня Ви мали проблеми з нічним сном?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		<u>3 рази</u>	<u>(3)</u>
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
12	Як часто протягом останнього тижня у Вас після "стілця" виникало відчуття неповного випорожнення кишечника?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	<u>(5)</u>
		6 і більше	6
13	Як часто протягом останнього тижня Ви відчу-	Такого не було	0

15		62530	16	
	вали страх в результаті того, що не знайдете вчасно туалет?		1 раз	1
			2 рази	2
			3 рази	3
			4 рази	4
			5 разів	(5)
			6 і більше	6
1	2		3	4
14	Як часто протягом останнього тижня проблеми, пов'язані з Вашим кишечником, перешкоджали проводити дозвілля або заняття спортом, які Вам подобаються?	Такого не було		0
		1 раз		1
		2 рази		2
		3 рази		(3)
		4 рази		4
		5 разів		5
15	По скільки діб у середньому протягом останнього тижня у Вас тривали закрепи?	6 і більше		6
		Такого не було		0
		2 доби		1
		3 доби		(2)
		4 доби		3
		5 діб		4
16	Як часто протягом останнього тижня у Вас спостерігалось зниження апетиту?	6 діб		5
		7 діб і більше		6
		Такого не було		0
		1-2 рази		(1)
		3-4 рази		2
		5-6 разів		3
17	Як часто протягом останнього тижня Ви були стурбовані відчуттям здуття кишечника?	7-8 разів		4
		9-10 разів		5
		11 і більше		6
		Такого не було		0
		1 раз		1
		2 рази		2
18	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували депресію або пригнічення?	3 рази		3
		4 рази		4
		5 разів		5
		6 і більше		6
		Такого не було		0
		1 раз		1
19	Як часто протягом останнього тижня у Вас виникали конфліктні ситуації з оточуючими через проблеми, пов'язані з Вашим кишечником?	2 рази		2
		3 рази		(3)
		4 рази		4
		5 разів		5
		6 і більше		6
		Такого не було		0
20	Як часто протягом останнього тижня у Вас виникали болі після випорожнення кишечника?	1 раз		1
		2 рази		2
		3 рази		(2)
		4 рази		3
		5 разів		4
		6 і більше		5
21	Скільки кілограмів протягом останнього тижня Ви втратили у масі тіла?	6 і більше		6
		Такого не було		0
		1кг		1
		2кг		2
		3кг		(3)
		4кг		4
		5кг		5
		6кг і більше		6

1	2	3	4
22	Як часто протягом останнього тижня Ви відвідували туалет в результаті оманливих позивів на дефекацію?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	(6)
23	Пацієнти з кишечними проблемами часто хвилюються про можливість загострення хвороби, про те, що в майбутньому не буде покращення їхнього стану. Як часто протягом останнього тижня Ви відчували подібні хвилювання?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	(2)
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
24	Наскільки протягом останнього тижня проблеми, пов'язані з Вашим кишечником, обмежили статурну активність?	Обмеження не було	(0)
		Незначне обмеження	1
		Деяке обмеження	2
		Помірне обмеження	3
		Велике обмеження	4
		Дуже велике обмеження	5
		Повне обмеження	6
25	Як часто протягом останнього тижня у Вас спостерігалися болі голови?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	(3)
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
26	Як часто протягом останнього тижня у Вас спостерігалася свербіння та мокнуття в ділянці анального отвору?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	(3)
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
27	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували сором або незручність перед оточуючими в результаті проблем, пов'язаних з Вашим кишечником?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	(3)
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
28	Наскільки протягом останнього тижня захворювання кишечнику обмежувало Вас у спілкуванні з оточуючими?	Обмеження не було	0
		Незначне обмеження	1
		Деяке обмеження	2
		Помірне обмеження	(3)
		Велике обмеження	4
		Дуже велике обмеження	5
		Повне обмеження	6
29	Скільки разів на добу в середньому протягом останнього тижня при проносах Ви мали стілець?	Такого не було	(0)
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
30	Наскільки протягом останнього тижня Ви були щасливі і задоволені Вашим особистим життям?	Повне задоволення	0
		Дуже велике задоволення	1
		Велике задоволення	2
		Помірне задоволення	3
		Деяке задоволення	(4)
		Незначне задоволення	5

		Задоволення не було	6
1	2	3	4
Всього балів			87

Підсумовуємо фактично набрану пацієнтом кількість балів. Вона становить 87 балів

Визначаємо максимальну кількість балів, яку можна отримати за опитувальником 30 (кількість запитань) перемножити на 6 (максимальна кількість балів за запитання), що становить 180 балів

За формулою визначаємо величину індексу якості життя даного пацієнта

$$I_{\text{жж}} = (1 - 87/180) \cdot 100\% = 51,67\%$$

За величиною індексу якості життя оцінюємо рівень якості життя пацієнта

Отже, на момент поступлення пацієнта Макущака Я Ю, 1976р н, в стаціонар у фазі загострення хронічного невиразкового коліту рівень якості його життя є низьким

Приклад конкретного виконання №2

Хвора Палійчук Ганна Юріївна, 1951 року народження, жителька с. Ясенів, Верховинського району, Івано-Франківської області перебувала на лікуванні в гастроентерологічному відділенні обласної клінічної лікарні з 06 по 20 лютого 2003 року. Історія хвороби №2348/03

Діагноз при поступленні: Хронічний невиразковий коліт у фазі загострення, середнього ступеня важкості (Код за МКХ-10 К 52.8) з метою визначення рівня якості життя пацієнтки у фазу загострення, при поступленні в стаціонар їй запропоновано відповісти на запитання опитувальника. Вибрані пацієнткою варіанти відповідей підкреслено

№ п/п	Запитання	Відповіді	Кількість балів
1	2	3	4
1	Як часто протягом останнього тижня у Вас спостерігалось гурчання в животі?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		<u>7-8 разів</u>	<u>(4)</u>
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
2	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували себе безпідставно втомленими і ослабленими, що створювало Вам проблему?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		<u>5 разів</u>	<u>(5)</u>
		6 і більше	6
3	Як часто протягом останнього тижня Ви почувалися сердитими в результаті проблем, пов'язаних з Вашим кишечником?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		<u>5-6 разів</u>	<u>(3)</u>
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
4	Як часто протягом останнього тижня Ви не змогли піти на навчання або роботу через проблеми, пов'язані з Вашим кишечником?	<u>Такого не було</u>	<u>(0)</u>
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
5	Як часто протягом останнього тижня Ви спостерігали слиз у випорожненнях?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		<u>3 рази</u>	<u>(3)</u>
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
6	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували приплив сил та енергії?	<u>Такого не було</u>	<u>(6)</u>
		1 раз	5
		2 рази	4
		3 рази	3
		4 рази	2
		5 разів	1
		6 і більше	0

1	2	3	4
7	Наскільки протягом останнього тижня Ви обмежували себе у виборі продуктів харчування через кишечні проблеми?	Обмеження не було	0
		Незначне обмеження	1
		Деяке обмеження	2
		Помірне обмеження	3
		Велике обмеження	4
		<u>Дуже велике обмеження</u>	<u>(5)</u>
8	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували емоційне напруження, пов'язане з проблемами Вашого кишечника?	Повне обмеження	6
		Такого не було	0
		1-2 рази	1
		<u>3-4 рази</u>	<u>(2)</u>
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
9	Як часто протягом останнього тижня Ви були змушені відстрочити або відмінити будь-які соціально-побутові справи чи обов'язки через проблеми, пов'язані з Вашим кишечником?	9-10 разів	5
		11 і більше	6
		Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
10	Як часто протягом останнього тижня Вас турбували спазми кишечника?	4 рази	4
		5 разів	5
		<u>6 і більше</u>	<u>(6)</u>
		Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
11	Як часто протягом останнього тижня Вас турбували спазми кишечника?	5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		<u>9-10 разів</u>	<u>(5)</u>
		11 і більше	6
		Такого не було	0
		1 раз	1
12	Як часто протягом останнього тижня Ви мали проблеми з нічним сном?	2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		<u>5 разів</u>	<u>(5)</u>
		6 і більше	6
		Такого не було	0
13	Як часто протягом останнього тижня у Вас після "стільця" виникало відчуття неповного випорожнення кишечника?	1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		<u>6 і більше</u>	<u>(6)</u>
14	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували страх в результаті того, що не знайдете вчасно туалет?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		<u>5 разів</u>	<u>(5)</u>
15	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували страх в результаті того, що не знайдете вчасно туалет?	6 і більше	6
		Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		<u>3 рази</u>	<u>(3)</u>
		4 рази	4
16	Як часто протягом останнього тижня проблеми, пов'язані з Вашим кишечником, перешкоджали проводити дозвілля або заняття спортом, які Вам подобаються?	5 разів	5
		6 і більше	6
		Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
17	По скільки діб у середньому протягом останнього тижня у Вас тривали закрепи?	4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
		Такого не було	0
		2 доби	1
		3 доби	2
18		4 доби	3
		5 діб	4
		6 діб	5

1	2	7 дів і більше	6
		3	4
16	Як часто протягом останнього тижня у Вас спостерігалось зниження апетиту?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		5-6 разів	3
		<u>7-8 разів</u>	<u>(4)</u>
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
17	Як часто протягом останнього тижня Вибули стурбовані відчуттям здуття кишечника?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		<u>5 разів</u>	<u>(5)</u>
		6 і більше	6
18	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували депресію або пригнічення?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		<u>6 і більше</u>	<u>(6)</u>
19	Як часто протягом останнього тижня у Вас виникали конфліктні ситуації з оточуючими через проблеми, пов'язані з Вашим кишечником?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		<u>3 рази</u>	<u>(3)</u>
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
20	Як часто протягом останнього тижня у Вас виникали болі після випорожнення кишечника?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		<u>3 рази</u>	<u>(3)</u>
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
21	Скільки кілограмів протягом останнього тижня Ви втратили у масі тіла?	Такого не було	0
		1кг	1
		<u>2кг</u>	<u>(2)</u>
		3кг	3
		4кг	4
		5кг	5
		6кг і більше	6
22	Як часто протягом останнього тижня Ви відвідували туалет в результаті оманливих позивів на дефекацію?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	2
		<u>5-6 разів</u>	<u>(3)</u>
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
23	Пацієнти з кишечними проблемами часто хвилюються про можливість загострення хвороби, проте, що в майбутньому не буде покращення їхнього стану. Як часто протягом останнього тижня Ви відчували подібні хвилювання?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		<u>3-4 рази</u>	<u>(2)</u>
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
24	Наскільки протягом останнього тижня проблеми, пов'язані з Вашим кишечником, обмежили статеву активність?	Обмеження не було	<u>(0)</u>
		Незначне обмеження	1
		Деяке обмеження	2
		Помірне обмеження	3
		Велике обмеження	4

		Дуже велике обмеження	5
		Повне обмеження	6
1	2	3	4
25	Як часто протягом останнього тижня у Вас спостерігалися болі голови?	Такого не було	0
		1 раз	1
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	(6)
26	Як часто протягом останнього тижня у Вас спостерігалося свербіння та мокнуття в ділянці анального отвору?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	(2)
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
27	Як часто протягом останнього тижня Ви відчували сором або незручність перед оточуючими в результаті проблем, пов'язаних з Вашим кишечником?	Такого не було	0
		1 раз	(1)
		2 рази	2
		3 рази	3
		4 рази	4
		5 разів	5
		6 і більше	6
28	Наскільки протягом останнього тижня захворювання кишечнику обмежувало Вас у спілкуванні з оточуючими?	Обмеження не було	0
		Незначне обмеження	(1)
		Деяке обмеження	2
		Помірне обмеження	3
		Велике обмеження	4
		Дуже велике обмеження	5
		Повне обмеження	6
29	Скільки разів на добу в середньому протягом останнього тижня при проносах Ви мали стілець?	Такого не було	0
		1-2 рази	1
		3-4 рази	(2)
		5-6 разів	3
		7-8 разів	4
		9-10 разів	5
		11 і більше	6
30	Наскільки протягом останнього тижня Ви були щасливі і задоволені Вашим особистим життям?	Повне задоволення	0
		Дуже велике задоволення	1
		Велике задоволення	2
		Помірне задоволення	(3)
		Деяке задоволення	4
		Незначне задоволення	5
		Задоволення не було	6
Всього балів			101

Підсумовуємо фактично набрану пацієнткою кількість балів. Вона становить 101 бал.

Визначаємо максимальну кількість балів, яку можна отримати за опитувальником 30 (кількість запитань) перемножити на 6 (максимальна кількість балів за запитання), що становить 180 балів.

За формулою визначаємо величину індексу якості життя даної пацієнтки

$$I_{\text{жк}} = (1 - 101 / 180) * 100\% = 43,89\%$$

За величиною індексу якості життя оцінюємо рівень якості життя пацієнтки.

Отже, на момент поступлення в стаціонар у фазі загострення хронічного невиразкового коліту рівень якості життя хворої Палійчук Г.Ю., 1951 р.н., є низьким.

Через тиждень після виписки зі стаціонару пацієнтка повторно відповіла на запитання опитува-

льника, і за наведеною методикою встановлено, що $I_{\text{жк}}$ дорівнював 81,67%. Таким чином, можна зробити висновок, що проведений курс лікування є ефективним, оскільки рівень якості життя пацієнтки підвищився на 37,78% і став задовільним.

Розроблено методику підвищення ефективності способу визначення якості життя хворих хронічним невиразковим колітом із використанням запропонованого опитувальника. Його застосування дає змогу проводити моніторинг за станом хворих хронічним невиразковим колітом, самоконтроль самими пацієнтами та оцінку ефективності їх лікування. Робота з даним опитувальником є досить простою, не вимагає спеціальних медичних знань і навиків, тому його використання є доступним як для медичних працівників, так і для самих пацієнтів. Таким чином, хворі мають можливість для са-

моконтролю за рівнем якості життя, і тенденція до
його зниження свідчатиме про потребу звернення

за медичною допомогою